

Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.

Tematické okruhy ke státní magisterské zkoušce
Poradenská psychologie a psychoterapie

NMgr. obor Psychologie

1	a	Vymezení psychoterapie, její indikace, cíle, formy. Typické psychoterapeutické činnosti a prostředky působení. Alternativní způsoby zacílení psychoterapie a stylu jednání s pacienty.
	b	Sugestivní a hypnotické metody v psychoterapii.
2	a	Psychoterapeutický vztah a role terapeuta s dospělými a s dětmi. Jeho utváření a úloha v průběhu psychoterapie, jeho pro léčbu příznivé a nepříznivé vlastnosti. Vztahové problémy a rizika v různých druzích psychoterapie.
	b	Psychoterapeutické metody psychofyziologické autoregulace (Schultz, Jacobson, biologická zpětná vazba aj.).
3	a	Zvláštnosti psychoterapie v dětství, v dospívání a ve stáří co do způsobů komunikace, jejích cílů, prostředků a postupů.
	b	Metody psychoterapeutické práce se sny (Freud, Jung, Perls, daseinsanalýza aj.).
4	a	Psychoterapie skupinová, režimová a komunitní. Jejich podoba, obsah, průběh, cíle a prostředky u dospělých a u dětí.
	b	Nondirektivní empatický psychoterapeutický rozhovor. Jeho podoba, užívané prvky, terapeutický účel.
5	a	Rodinná a manželská psychoterapie. Jejich podoba, typické léčené problémy, obsah, průběh, cíle a prostředky. Příklady rodinněterapeutických přístupů: behaviorálního a experienciálního, nebo strukturálního a psychodynamického, nebo strategického a systemického.
	b	Psychoterapeutická podpora u závažných a terminálních somatických onemocnění – její cíle, postupy, psychologicky a existenciálně účinné kroky.
6	a	Etické zásady a problémy a eticky správné a nesprávné počínání v psychoterapii.
	b	Psychoterapeutické postupy při léčbě poruch chování v dětství a dospívání.
7	a	Freudovská psychoanalýza a její další vývoj v interpersonální psychoanalýze (White, Mitchel aj.), ego-psychologii (Freudová, Mahlerová, Rapaport aj.), self-psychologii (Kohut) a psychologii objektivních vztahů (Kernberg aj.). Pojetí člověka, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Metody nácviku chování v psychoterapii.
8	a	Dynamická a interpersonální psychoterapie (Sullivan, Horneyová, Alexander, Mjasiščev aj.). Pojetí člověka, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Logoterapeutické metody postojové změny, paradoxní intence, dereflexe.
9	a	Psychoterapie jungovská a adlerovská. Jejich pojetí člověka, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Metody nácviku komunikace a řešení problémů v psychoterapii.

10	a	Rogersovská psychoterapie. Její pojetí člověka, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Psychoterapeutické strategie a praktické postupy u látkových a činnostních závislostí.
11	a	Tvarová (gestalt) psychoterapie (Perls, Polsterovi, Oaklanderová aj.). Její pojetí člověka, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Behaviorálněterapeutické metody uplatnění pozitivního a averzivního klasického a instrumentálního podmiňování a protipodmiňování.
12	a	Behaviorální terapie (Wolpe, Skinner, Eysenck, Bandura aj.). Její pojetí člověka, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Psychoterapeutické strategie a postupy u psychosomaticky podmíněných poruch – s příkladem zvoleného onemocnění.
13	a	Racionální, kognitivní a kognitivně-behaviorální psychoterapie. Jejich pojetí člověka, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Metody psychoterapeutického využití výtvarných, hudebních, popř. dalších postupů na základě uměleckých činností.
14	a	Komunikační psychoterapie (Watzlawick aj.) a transakční analýza (Berne, Harris). Jejich pojetí funkčních a dysfunkčních stylů a prvků komunikace a s nimi spjatých duševních a vztahových poruch, strategie jejich léčby.
	b	Psychoanalytické metody volných asociací, analýzy přenosu, analýzy odporu a jejich interpretace: postupy, účel a léčebné účinky.
15	a	Daseinsanalýza (Binswanger, Boss) a existenciální psychoterapie (May, Yalom). Jejich pojetí člověka a existenciálů, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Psychoterapeutické uplatnění hry u dětí: možná uspořádání hrové situace, způsoby účasti terapeuta a řízení činnosti dítěte, léčebné účinky hry.
16	a	Logoterapie a existenciální analýza (Frankl, Lukasová, Längle). Její pojetí člověka, existenciální motivace a schopností, výklad vzniku poruch a jejich léčby.
	b	Psychoterapeutické uplatnění psychodramatu a psychogymnastiky – jejich struktura, průběh, techniky a terapeutické účinky.
17	a	Eklektické a integrativní přístupy k psychoterapii. Jejich vymezení a porovnání jejich cílů a prostředků, předností, nedostatků a rizik v porovnání s uplatňováním jednoho směru. Příklady pokusů o integraci v psychoterapii.
	b	Postupy psychologické rehabilitace kognitivních a sociálních funkcí.
18	a	Výzkum v psychoterapii. Hlavní zkoumané otázky, sledované cíle a výzkumné projekty. Postupy zkoumání a měření, jejich metodologické problémy. Příklady výzkumných poznatků v oboru psychoterapie.
	b	Psychoterapeutické postupy při léčbě úzkostných poruch u dospělých a u dětí.
19	a	Psychologické poradenství. Jeho pojetí a jeho druhy podle řešených problémů, jeho zásady, cíle a prostředky. Jeho společné a odlišné znaky v porovnání s psychoterapií.
	b	Metody psychologické krizové intervence a psychoterapeutické práce s traumatickými a posttraumatickými poruchami.
20	a	Klinické psychologické poradenství. Řešené problémy, jeho úkoly, cíle a prostředky.
	b	Behaviorálněterapeutické metody expozice a systematické desenzibilizace.

21	a	Pedagogicko-psychologické poradenství. Řešené problémy, jeho úkoly, cíle a prostředky.
	b	Psychoterapeutické prostředky při léčbě poruch nálady.
22	a	Partnerské a rodinné poradenství. Řešené problémy, jeho úkoly, cíle a prostředky
	b	Tvarověterapeutické metody práce s poruchovými příznaky a s odkrývanými vnitřními nebo vnějšími konflikty.

Literární prameny:

Předepsané:

- Dryden, W. Poradenství. Praha: Portál, 2008. – Vhodné pro témata psychologického poradenství.
- Chvála, V. Některé možnosti psychoterapie v somatických oborech. Na <http://www.lirtaps.cz/publikace/somapt.htm>. Liberec: Institut rodinné terapie a psychosomatické medicíny 2005. – Vhodné pro témata uplatnění psychoterapie u somatických onemocnění.
- Kratochvíl, S. Základy psychoterapie. Praha: Portál, 2006 (5. vyd.) nebo 2012 (6. vyd.). – Vhodné pro téměř všechny teoretické i praktické zkušební okruhy.
- Langmeier, J., Balcar, K., Špitz, J. Dětská psychoterapie (2. vyd.). Praha: Portál, 2000. – Vhodné pro obecná a teoretická témata psychoterapie, rodinné terapie, psychoterapie u dětí a dospívajících, psychoterapie u psychosomatických problémů a u chorobných závislostí aj.
- Nešpor, K. Návykové chování a závislost. Současné poznatky a perspektivy léčby. Praha: Portál, 2011. E-kniha: 2013. – Vhodné pro témata psychoterapie závislostí.
- Novák, T. Manželské a rodinné poradenství. Praha: Grada, 2006.
- Praško, J., Pašková, B., Červená, K., Prašková, H. Psychoterapie poruch osobnosti. Praha: Portál, 2003. Vhodné pro téma psychoterapie u poruch osobnosti.
- Prochaska, J. O., Norcross, J. C. Psychoterapeutické systémy. Praha: Grada, 1999. – Vhodné pro téměř všechna teoretická témata a příklady.
- Syřišťová, E. a kol. Skupinová psychoterapie psychotiků a osob s těžším somatickým postižením. Praha: Avicenum, 1989. – Vhodné pro témata psychoterapie u somatických onemocnění a funkčních psychóz.
- Timulák, L. Základy vedení psychoterapeutického rozhovoru. Praha: Portál, 2006. – Vhodné pro témata psychoterapeutického užití rozhovoru.
- Urbanová, L. Čeští senioři a možnosti aktivně prožitého stáří. Abs. práce. Čelákovice: VOŠ a SZŠ Mills, 2010. Oddíl 2.3.3: Psychoterapie, s. 36-46. Dostupné na http://vos.mills.cz/assets/Absol_prace/AP2010-SP/Urbanova-SP2010.pdf – Vhodné pro téma psychoterapie ve stáří.
- Pešová, I., Šmalík, M. Poradenská psychologie pro děti a mládež. Praha: Grada, 2006.
- Bobek, M., Peniška, P.: Práce s lidmi: Učebnice poradenství, koučování, terapie a socioterapie pro pomáhající profese. Brno: NC Publishing, 2008

Rozšiřující:

- Balcar, K. Psychoterapie u dětí a dospívajících. In Říčan, P., Krejčířová, D. a kol. Dětská klinická psychologie. (4. vyd.) Praha: Grada, 2006, 493-550.
- Beck, A. T. Kognitivní terapie a emoční poruchy. Praha: Portál, 2005.
- Benson, N. C., Van Loon, B. Psychoterapie. Praha: Portál, 2005.
- Dostálová, O. Psychoterapeutický přístup k onkologicky nemocným. Praha: Avicenum, 1986.
- Ellis, A., MacLaren, C. Racionálně emoční behaviorální terapie. Praha: Portál, 2005.
- Frankl, V. E. Teorie a terapie neuróz. Praha: Grada, 1999.
- Gabriel, Z., Novák, T. Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči. Praha: Grada, 2008.
- Glasser, W. Terapie realitou. Praha: Portál, 2001.
- Kratochvíl, S. Manželská terapie. Hradec Králové: Mach 1992; Praha: Portál, 2000.
- Kratochvíl, S. Skupinová psychoterapie v praxi. Praha: Galén, 2005.
- Mackewn, J. Gestalt psychoterapie. Praha: Portál, 2004.
- Matějček, Z. Praxe dětského psychologického poradenství. Praha: Portál, 2011.
- Možný, P., Praško, J. Kognitivně-behaviorální terapie. Úvod do teorie a praxe. Praha: Triton, 1999.
- Strossová, I. Skupinová psychoterapie psychotiků v praxi. Zprávy VÚPs. Praha: VÚPs, 1984. Dostupné na <http://www.pl.opava.cz/SKUPPST.htm>
- Poněšický, J. Neurózy, psychosomatická onemocnění a psychoterapie. Praha: Triton, 1999.
- Poněšický, J. Úvod do moderní psychoanalýzy. Praha: Triton, 2003.
- Ronenová, T. Psychologická pomoc dětem v nesnázích. Kognitivně-behaviorální přístupy při práci s dětmi. Praha: Portál, 2000.
- Růžička, J. Péče o duši v perspektivách psychoterapie. Praha: Triton, 2003.
- Trapková, L., Chvála, V. Rodinná terapie psychosomatických poruch. Praha: Portál, 2004.
- Vymětal, J. a kol. Úvod do psychoterapie. (3. vyd.) Praha: Grada, 2010.
- Vymětal. Obecná psychoterapie (2. vyd.). Praha: Grada, 2004.
- Vymětal, J., Rezková, V. Rogersovský přístup k dospělým a dětem. Praha: Portál, 2001.
- Yalom, I. D. Existenciální psychoterapie. Praha: Portál, 2006.